

El pla de fosses que ha presentat el Govern per a aquest any preveu analitzar la superfície d'alguns jaciments que hi ha als municipis de Miravet, el Pinell de Brai i Corbera d'Ebre, i també fer l'anàlisi genètica a les restes dipositades al Memorial de les Camposines.

La Generalitat activa el pla de fosses per al 2017 sense exhumacions a l'Ebre

Miravet Andreu Prunera

El 2017 encara no s'obrirà cap fossa de la Guerra Civil a les Terres de l'Ebre. La Generalitat ha presentat el pla d'actuació i de les cinquanta intervencions que hi ha previstes a tot Catalunya, unes vint estan situades a l'Ebre; en concret, als municipis de Miravet, Corbera d'Ebre, el Pinell de Brai i la Fatarella. Tot i això, aquestes primeres intervencions consistiran en ampliar la documentació d'algunes fosses ja localitzades, fer una prospecció acurada sobre el terreny i recollir les restes òssies que hi puga haver a la intempèrie i, si n'hi ha, se'n tirarà endavant l'anàlisi genètica. D'altra, també s'efectuaran les anàlisis a totes les restes humanes que hi ha dipositades al Memorial de les Camposines de fa anys.

On sí que hi haurà exhumacions serà a les fosses dels cementiris de Marçà i la Torre de Fontaubella. La comarca del Priorat va ser la primera línia d'evacuació dels soldats ferits durant la Batalla de l'Ebre i molts combatents van morir als hospitals de campanya que hi havia en aquesta comarca. Una de les principals actuacions es durà a terme a prop de l'estació de Pradell de la Teixeta, on hi havia un vagó de tren habilitat com a quiròfan i des d'on circulaven els coneguts trens-hospital que unien el front amb ciutats com Reus, Tarragona o Barcelona.

Paral·lelament a la recollida de restes, el departament de Salut de la Generalitat també anirà prenent mostres genètiques a les persones que tinguen un familiar desaparegut durant la Batalla. Després, es creuaran les dades genètiques per tal de poder identificar les restes òssies dels excombatents amb les dels seus familiars.

El conseller d'Afers Exteriors i Relacions Institucionals, Raül Romeva, ja ha presentat el pla d'actuació i assegura que **"no té aturador"** i que en els propers anys es durà a terme una **"exhumació imparabile"** de les fosses **"per dignificar tots els ex-**

MIRAVET

Un cementiri entre la serra de Cavalls i el riu Ebre amb restes quasi a la intempèrie

A mig camí entre la serra de Cavalls i el riu Ebre trobem l'extensió coneguda com el rogle del Povet, al terme municipal de Miravet. Durant la Batalla de l'Ebre, el terreny va servir als combatents com una de les principals vies d'evacuació des de la serra fins a la rereguarda, i la seua posició privilegiada va fer que s'hi instal·lés un hospital de campanya i també un dels punts de comandament de l'exèrcit republicà durant el conflicte.

La intensitat de la lluita va provocar centenars de ferits que van haver de ser atesos a l'hospital de campanya de Miravet. Molts d'ells van perdre la vida i van ser enterrats als terrenys que envoltaven l'hospital.

A dia d'avui, 80 anys després del conflicte, el rogle del Povet és un te-

Els terrenys del Rogle del Povet. / NÚRIA CARO

reny agrícola de propietat privada on hi ha cultivats diversos arbres fruiters (veure imatge). Segons alguns agricultors de la zona, les primeres vegades que el terreny va ser sem-

brat s'hi van extraure desenes de cossos i de restes humanes dels soldats morts.

L'alcalde de Miravet, Antoni Borrell, assegura que **"es tracta d'u-**

na zona que va ser molt concorreguda durant la Batalla de l'Ebre per la seua posició d'enllaç entre el front, amb les serres de Pàndols i Cavalls, i el riu Ebre", que marcava ja la zona de rereguarda del terreny republicà.

En tota aquesta zona s'efectuarà una prospecció acurada i es recolliran les restes òssies que puguin haver actualment ja en superfície i, tot i que encara no està previst que es puguin exhumar les restes, no es descarta que sí que s'hi puguin dur a terme excavacions durant els propers anys. En el cas que es puguin recuperar algunes restes humanes, s'efectuaran les proves genètiques i s'arxivaran les dades al departament de genètica de l'hospital de la Vall d'Hebron, a Barcelona.

LES DECLARACIONS

RAÜL ROMEVA
Conseller d'Afers Exteriors

"El pla de fosses és un pas pioner, potser és un pas modest i segur que tardà, però és indefugible i a dia d'avui no té aturador. Cal afrontar la memòria històrica sense rancúnies i amb dignitat".

PERE GODALL
Lleva del Biberó

"És un projecte molt difícil perquè els morts s'enterraven a qualsevol lloc i han restat a la intempèrie molts d'anys, però amb la tecnologia d'avui esperem que les famílies puguin recuperar els seus estimats".

FRANCISCO BLANCH
Alcalde de la Fatarella

"S'ha de fer memòria, sense rancúnia, i dignificar totes les víctimes que va tindre el conflicte. A la Fatarella tindrem un nou monument per recuperar la memòria dels que van morir ara fa 80 anys".

CARME GARCIA
Dir. gral. de Relacions Institucionals

"En alguns llocs, la dignificació de les fosses serà posar una placa; en uns altres s'hauran d'exhumar les restes i analitzar-les genèticament. Tot dependrà del context i les demandes dels familiars".

combatents". Per això, el Departament traurà a licitació en les pròximes setmanes els treballs d'excavació i la presa de mostres a les restes

òssies. Així, serà alguna empresa, centre de recerca o universitat qui s'encarregarà del tractament de les restes òssies de fa més de 80 anys.

D'altra banda, la Generalitat estudiarà, també, el treball de localització de fosses a l'Ebre que ha efectuat la URV en l'últim any per tal d'actualit-

zar el mapa de fosses de Catalunya i plantejar noves accions en els pròxims anys, que ja podrien incloure les primeres exhumacions. ■